

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Razpad nemške ustavoverne stranke.

Tudi organ naših kranjskih nemškutarjev v soboto preišča na prvem mestu svojih prostorov o propadu in moralnem odgospodarjenju svoje stranke. Ker lastnih svojih mislij nema — od kod vzeti in ne krasti — jemlje jih iz drugega časnika „Allg. Ztg.“ in jih adoptira za svoje. Zanimive so pa, kakor vsaka samo-izpoved.

Rečeni list očita našim sovražnikom bivšim ustavovercem, da so sami krivi svojega propada. Sami so krivi, da so zdaj brez discipline in brez edinstva. Polej pa pozivlje ustavoverce naj se otresejo zopet pesimizma in naj se zopet zbero ter stranko naredé.

Popolnem je razumljivo, da si vsak pro palica želi zopet na vrh, na sijajno stalšče gospodstveno povzdigniti, s katerega je vrgla ga pravična osoda. Zato je tudi naravno, če si nemški ustavoverci v Avstriji nazaj želé egiptovske lonce nacionalnega samogospodstva in svojevoljstva v Avstriji.

Ali kakor je vprašanje, kdo bode propalemu slabemu gospodarju denarja dal, da bi se zopet na nezasluzeno dobro mesto provisil, tako je še večje vprašanje, bode li ljudstvo v Avstriji tako slepó, da bode svojo osodo še enkrat hotelo zaupati nemškej ustavovernej stranki potem, ko se je po desetletnej njenej dobi pokazalo, da nij nobene dobre obljube držala, temuč naredila le vedno več dolgov in nakopičila fijaško za fijaškom.

Potreba je, da ljudstvo o tem preiščuje, da prijatelji narodovi volilce uže zdaj na to opozorjajo kjer koli je prilika, ker prihodnje volitve v državni zbor so bližje, nego si mnogi

mislijo, in tu je vsakako dobro, da je kaj priprav. Nij pa mogoče boljših sredstev za agitacijo, kakor so take obsodbe samega sebe pri ustavovercih.

Z zlim gospodarstvom in s svojo pseudo-svobodo, preganjajočo vse drugomisleče, prišla je nemško-ustavoverna ali pri nas nemškutarška stranka do take mizerije, da mora sama o svojej gujilobi jamrati, sama sebe tožiti. Bodo li volilci res še tako milostni, da jo bodo sebi na škodo iz blata vlekli, kamor je zašla, kakor sama priznava samo s svojo krivdo?

Angleži v boji z južnimi Afrikanci.

Kakor so Angleži v Aziji vojno z Afganistanci pričeli iz ničevega uzroka, isto tako so storili zdaj zopet v Afriki. Gledé Azije se je trdilo na Angleškem, da je najprej Šir-Ali razžalil britansko vlado, in da se mora zato kaznovati, — zdaj isto tako trdijo o južno-afriškem Zulu kiferskem kralji Cetewayo, — tedaj si mora tudi zdaj angleška vlada iskati „zadostenja“ s tem, da še sosednji narod napade. Ali uzroki teh obeh vojsk, katere Angleži naštevajo, so le plašč, s katerim pokrivajo oni svojo pogoltnost po azijskih in afriških pokrajinah. Angleži, ki so s svojimi kolonijami ali naseljeništvii ves svet opasali, ki postavljajo svojo nogo povsodi tja, kjer mislijo, da bodo kaj dobili za svoj večno dežel lačni želodec, oni priznavajo, da Angleška materijalno in obrtno hira. Amerika jej je veliko črto naredila čez njih trgovino, zato pazi Angleška tem bolj na svoja naseljeništa v družih delih sveta, ker ravno ta jamčijo jej njeno svetovno trgovino. V Aziji vlada Angleška teško svoje veliko indijsko carstvo jedino le z brutalnimi in nečloveškimi naredbami; z uvaže

vanjem in razširjevanjem opiuma uničuje azijske narode, in zavidljivo gleda na one, ki so si znali ohraniti svojo neodvisnost. Zato pričeli so boj z Afganistanci. Ta boj pripravljali so dolgo, in nikdo ne more trditi, da ga niso Angleži prouzročili sè svojo samopašnostjo. Isto tako pripravljali se je dolgo boj, ki se je zdaj vnel v Afriki, in kojega so Angleži pričeli za to, kakor sami priznavajo, da bodo ono pokrajino, v sredini njih naselbin ležečo, podjarmili, — ako se bo dalo, in razširili svojo tamošnjo kolonijo.

Kafri, s katerim narodom so se jeli zdaj Angleži vojevati, prodri so iz severa na jug, ter so jako vojevati vlastenci afrikanski; duševno prekosijo vse druge južno afrikanske rodove. Ko so Holanci in Angleži se na Kapu nasečili, podjarmili so vse vlastenke rodove v obližji. Ali Zulu-Kafri znali so si ohraniti svojo neodvisnost, ter so si pod svojim kraljem Pando prvi svojo državo ustanovili. Po smrti tega kralja pred 30 leti zasedel je kraljev prestol njegov sin, v zadnjem času mnogo imenovani Cetewayo. Rati tega nastal je razpor mej domačimi posamnimi glavarji. Lord Shepstone, kojega posredovanje so na pomoč poklicali, trudil se je, da bi kralja Cetewayo za angleške interese pridobil, in ta vladar se je delal navidezno tudi prijatelja Angležem. Holanci pak so si hoteli pridobiti skozi veliko Transvalsko državo prehod k morju do portugiskega zaliva Delagoa. Temu se je pa hlabro protivil rod Sekokuni, spadajoč v državo Zulu-Kafrov, in nastala je vojna mej njim in Holanci.

Holanci roda Sekokunijev niso mogli premagati, in to je bil dober uzrok Angležem za vmeševanje. Napadli so z vojsko, podjarmili in vtelesili svojej naselbini celo Trans-

Listek.

Pot v gornje strani.

Pisma Stanka Vraza Dragojili Stauduarki, roj. Krizmaničevej.

(Poslovenil Andrej Fekonja.)

V.

(Dalje.)

Dne 1. junija. Smoči sem se preveč utrudil, gledajoč in uživajoč radost Ziljanov in Bistričanov. Ko sem zadnje besede zapisal, poklicala me je dekla k večerji. A prišedši od večerje, pala mi je glava od upeha in truda, ter sem se, pridavši listu dve poslednji besedi, v posteljo vrgel. Jaz sem hotel spati, a moj tovariš, navdušeni rodoljub Majar, kateri me je do sim spremil, nij mi dal miru, brez preneha prašajoč in pripovedujoč o svojih Ziljanih in Ziljankah. Naposled zaspim, ter

je tudi on zaspal, kajti zastoj je uže davno vpraševal. Ah kratko je bilo moje spanje, kajti veseli Ziljani kričali so in klikali, spremiljani od svojih godcev, kateri so pesne njihove sprevaljali. Tu je bil konec mojega spanja. Jedna gruča pevcev zameni drugo. Naposled je prišla neka blaga duša pod lipo, katera pred krčmo stoji, ter tako milo zapela pesno, kakor da bi angelj z neba prišel, žalujoč nad propadajočo tu narodnostjo. Ali kmalu je izginol tudi on, a jaz nisem znal, kod je postal. Napev je po prihki glasil se, kakor naše bosenske. Na mojo veliko srečo našel sem zopet malo pred poludnevom isti napev pri mojem krčmarju, kateri še dobro zna peti po starinski. Jaz sem si mnogo napevov do zdaj po potu zapisal, ali tako globoko ne seže moja slaba umetnost, da bi mogel vse te čudovito vilovne glase na papir prenesti. Škoda, da ne razumem generalbasa. Drugikrat bi trebalo vzeti soboj i Livadiča in Stroja.

Jaz bivam zopet v onej istej sobi, kder je prenočil Izmail. On je povsod tako divni spomin za soboj zapustil, da je meni bogme teško slediti njega. Vsaki človek, tudi najprosteji mož zna pripovedovati o Rusu, kateri je uže pol sveta obhodil, ter se zopet z njimi tako dobro zna pogovarjati slovenski. —

Od Blatograda do Rožjaka spremil me je čestivredni stavec Jarnik. On se je radoval kakor zelen mladenič, ko sem mu pripovedoval o napredku naše mladine (mej katero je bila tudi tvoja Gabrielka). On živi pri nas, kakor oče v nadi svojih otrok. Od Rožjaka do sem spremil me je Majar, mladenič navdušen za ilirščino, rojen Ziljan, prijatelj, kateri mi je uže za prvo knjigo nekoliko pesen priobčil. V drugej jih bode več iz njegove zbirke. Pod Kloštrom (Arnoldstein) sešel sem se z jednim kolegom iz Grada. Njegov oče je oskrbnik tamošnjega grada. On me bode spremljal tja do Trbiža (Tarvis). Zjutraj pojdem dalje v

valsko državo, ki broji kakih 250.000 vlastencev in le okolo 25.000 Evropecev, in od istega časa so si postavili zadačo, podjarmiti in iztrebiti rod Zulu-Kafrov. Kajti Angleži trdijo, da je to neobhodno potrebno za obstanek njih naselbine v južni Afriki, ker je vse ozemlje na zapadu do reke Orange, in proti iztoku do Krokodilske reke v njih oblasti, ali v osrednji tega ozemlja so še mej Kaplandom in Natalom neodvisni rodovi Kafrov in močna država kralja Cetewayo. Ti rodovi pak brojijo več milijonov duš, vojevitih, hrabrih in neodvisnih, ki se ne bodo lahko Angležem vdali, kar ti tudi uvidevajo, ker njih priprave za vojno s Kafri trajajo že nad dve leti.

Zulu-Kaferska armada šteje 40.000 mož. Štirinajst letni mladenič uže vstopi v vojake, uvrsti se v določen polk, pri katerem ostane do svojega 60. leta. Do 40. leta se vojak ne sme oženiti, ako se nij s kakim posebnim činom v vojski odličil. Vsaki armadni kor je razdeljen v jedno desno in jedno levo krilo, in to zopet v oddelke po 100 do 200 mož. Častniki so: poveljnik, jeden podpoveljnik, dva oficirja na krilu, jeden stotnik in jeden ali trije nižji častniki. Obleke vojaki nima drugo, nego krilo čez ledja. Le oficirji imajo sem in tja kakov životnik, ali platnene hlače. Okolo čela imajo privezana pisana znamenja polkov, in stopinje, koje kateri vojak zavzima. Za orožje jim služi s kožo od opice preprežen ščit, sulice, a tudi puške novejšega sistema imajo, katere so si pridobili ob času, ko so holandske in angleške naselbine mej soboj tekmovali. Kafri pričnejo boj stoječi v polukrogu, se potem razpršijo na vse kraje, in skušajo sovražnika od zadaj prijeti.

Angleži imajo pak za vojno na razpolaganje 8 bataljonov pešcev, 6 do 7000 mož, tri kompanije saperjev jedno ponton-kolono, tri baterije, in jedno artilerijsko brigado morskkih kanonov. Poleg tega je še nekaj domačih prostovoljcev in od angleških častnikov vodjenih vlastencev, vseh skupaj tedaj okolo 20.000 mož. Da pa Anglija tako malo svojih vojakov v za njo tolikanj važne južnoafrikanske naselbine odda, uzrok je to, ker morajo naselbine za veliko svobodo, koje jim Angleška pripušta, večinom same za svojo varstvo skrbeti. Radi tega je tudi večina armade v Kaplandu iz domačih naseljencev, le jedro je iz angleških vojakov.

Ako se tedaj primerjajo navedena števila, lahko se reče, kljubu temu, da so Zulu-Kafri le neomikani, slabo oboroženi afrikanski vla-

stenci, da Angleži isto tako ne bodo lahko podjarmili teh domačih rodov, kakor so tudi v Afganistanu še zmirom na onej stopinji, kjer so bili pred tremi meseci. Da bodo pak koncem Zulu Kafre v njih malo goratej zemlji pogazili, to se ne more dvomiti, — ali jedna stran je, ki bo Anglijo najbolj zadela kljubu zmagi, in to je denarna, na tej pak so Angleži najbolj občutljivi.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 10 februarja.

Ministerske krize še zdaj, ko to pišemo nij nobenega konca. Grof Taaffa je gorel v petek s Stremajerjem. Bati se je torej, da tudi ta v nov kabinet stopi; sicer pa oficijozne novine ne nehajo zatrjevati, da bode prihodnje ministerstvo le bolj poslovalno, uradniško, ne parlamentarno. V tem smislu, da bode nove volitve vodilo.

Kadar **Magjarom** zmanjka gradiva zabavljati na Ruse, pa si kakšen roman zmislijo. Predlanskem so si zmislili bili, da Rusi imajo njihovega pesnika Petöfija v Sibiriji zaprtega. — Zdaj „Hon“ podobno pravljico pripoveda: Pred enajstimi leti je nek ogerski učitelj Jurij Csollak iz Nagy Toronye potoval z ogerskim potnim listom v Galicijo, tam na meji so ga kozaki ueli in v Sibirijo poslali, kjer v svinčenih rudnikih koplje. — Ko bi bilo mogoče nekaj več — Mletičevih sodnikov gori poslati!

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se poroča 9. februarja: Ruska turška mirovna nagodba je bila včeraj zvečer podpisana.

Ker je Podgorica od Turkov popolnem izpraznena, začeli so tudi Črnogorci prazniti one kraje, ki turški ostanejo.

Francoske republike predsednik Gróvy je sprejemal 8. t. m. diplomatski kor in ob tem povodu rekel, da ga veseli, ka je Francoska z vsemi vnanjimi državami v prijateljskih razmerah in da bode Francoska vse možno storila, da se le te ohranijo.

Vodja **angleške** opozicije Hartington je v zboru liberalne stranke v Liverpoolu govoril in razvil program svoje stranke v prihodnjem zasedanju parlamenta. On je grajal vladu, da je poskušala Srbijo, Črno goro in Rumunijo v njih razvoji zadržati, to nij bilo modro. Glede skupne okupacije v Rumeliji, upa on, da anglešk vojak ne bode imel sramotnega naloga, bolgarskemu prebivalstvu siliti zoperno vladno obliko. On upa, da se bode Bolgarija ravno tako mirno z Rumelijo združila, kakor se je Moldavija z Valahijo. Opozicija bode imela še naprej priliko v parlamentu dokazovati, da angleška vlada krivo in škodljivo dela, ko hoče končno rešenje orijentalnega vprašanja zavirati.

gijara, kateri bode dobil reševko iz Moosburga. Pozdravi tudi Omilje, ako se še spominja o meni. Poljubljajoč i Gabrielo in Jelko in tebe, ostajem v Bistrici na Bistrice se spominjajoč vaš iskreni prijatelj

Stanko Vraz.

1. junija na večer. Pod lipo se zopet pleše in poje. Kakor pridem iz sobe, pograbi me jeden fant za roko, ter me hotel nehotel odvede pod lipo. Tja prišedši primora me, da tudi jaz pristopim v kolo. Nič ne pomaga izgovarjanje, da ne znam plesati. Fant mi izroči svoje dekle, ter jaz haid v kolo. Kako sem opravil, to vprašaj Vekoslava, kateri se je z Izmailom izkusil v Bistrici. — Zdaj sem uže po vsem njihov. — Od lipe pošiljam ti jeden list, boljšega spomina ti poslati ne morem. Za dva dni pojdem dalje. Bodo zopet muke.

Stanko.

(Dalje prih.)

Iz **Afganistana** se v „Daily Telegraph“ poroča, da so one angleške čete, ki so šle iz Kandaharia proti Kabulu, dobile ukaz vrniti se v Kandahar. Torej marš v Kabul je vstavljen. Zakaj? Zdi se, da se Angležem tam ne godi dobro.

V **bavarskem** deželnem zboru je večina sprejela nasvet Konpov naj se s troški za vojsko zmanjšajo, da si je minister proti govoril in rekel, da se bode smelo zadovoljiti, če ne bode treba leta 1881 stroške že povišati.

Dopisi.

Iz **Trsta** 7. febr. [Izv. dop.] Zarad kuze na Ruskem imamo tukaj kontumacijo za vse one ladije, katere dojdejo iz Levanta; včeraj je šel proč parobrod v Lazaret, kjer ostane 2 tedna. Ta naredba bo nekoliko škodovala prometu, pa ne bo menda dolgo trajala. Govorilo se je, da je na omenjenem parobrodu nekoliko bolnih, pa ta je menda prazna, ker ljudstvo rado taka strašila raznaša.

V ponedeljek je falirala jedna tukajšnjih najznamenitejših firm „C. Schröder“; pasiva znašajo 600.000 gld., aktiva pa komaj 50 000 gld. Ta faliment je po pravici napravil veliko senzacijo, ker hiša „Schröder“ je imela na trgu in na inostranskem skoro neomejen kredit, in so gg. Schröder bili obče poznani kot dobri trgovci in do pičice pošteni ljudje. — Sliši se, da je ta faliment še nasledek kraha od l. 1873.

Predvčerajšnjem pokopali smo jednega najmenitejših Tržačanov — barona Karola Pascottini-ja. — Mož dočkal je starost 82 let; bil je leta 1848 v Milanu načelnik civilne uprave ali podguverner, leta 1859 je vodil tržaško namestništvo, in leta 1860 je šel v penzijo kot pravi dvorni svetovalec, in je bil potem voljen v mestni zbor in v državni zbor, postal je ob jednom tudi vladni komisar pri Lloydju. — V mestnem zboru bil je okoličanom pravičen, zarad česar zasluži, da mu hranimo dober spomin tudi mi Slovenci. — Njegova milosrčnost in darežljivost je bila obče znana, akopram zmirom skrivna, resnica je, da nij pri vsem skromnem življenji, in kljubu visokim plačam zapustil skoro nobenega premoženja. — Bil je tržaški patricij, in lastnik 8 redov, avstrijskih in inostranskih. — Pogreb bil je velikansk, odkar je umrl ranjki škof, nijsmo videli tako sijajnega, vse oblastnije, in škof Dobrila sam, bile so „in corpore“ zastopane, in na tisoče ljudij je šlo za pogrebom, vencev je bilo na vozu čez 40. — Prav kratko naznanilo njegove smrti je nekatere dni pred smrtjo sam diktiral, tudi je ukazal, da morajo njegovo truplo zaviti v ono prestralo, v katerem je umrl, in tako zavito položiti v navadno rakev brez vsacega kinča; nadalje je ukazal, da mora biti pogreb tretjega reda, brez vsakega lišpa. Otrók nij imel, adoptiral pa je bil pred nekaterimi leti svojega vnuka, barona Jurijškoviča-Pascottinija, c. k. svetovalca pri deželnej vladi v Ljubljani, na katerega je prenesel tudi baronat. — Oče ranjcega je Trst rešil v francoskih vojskah bombardiranja, in je toliko zaslug imel za Avstrijo, da ga je cesar Franc I. imenoval baronom.

Naša tržaška čitalnica se je začela bolj živahno gibati; plesi in mnoge predpustne veselice so vedno dobro obiskane, in pristopilo je tudi mnogo novih udov. V nedeljo bil je občni zbor, kateri je pre naredil nekatere paragrafe pravil, in volil nov odbor. Izvoljeni so bili: J. Polič, predsednik, A. Dolenc, podpredsednik, J. Jereb, tajnik, Remec, denarničar,

Ziljsko do sv. Mihora (Hermagora), kder se uže začenja kužna nemščina. Od onod bodem se vrnil zopet v Podkloster, od onod v Kalnalsko dolino, od onod ali v Rezijansko ali Bohinjsko (Kranjske). Od onod zopet v Koroško k Jarniku, kder bodemo z njim in Majarjem šli v Labodsko (Lavant), kder je (pravijo) visoko v gori na visokej, na štiri vogle obtesanej steni napis, katerega še do zdaj nikdo čitati nij mogel. Jarnik, kateremu je priobčen jeden kos, misli, da je glagoljski še iz poganskih časov Slavjanstva, ter želi, da bodem tudi jaz pri čitanju kot od strani zagrebških Ilirov navzočen. Od onod pojdem v Štajer, Maribor, Slov. Bistrice, Rogatec h Kočevaru, da se malo odpočijem. Vse to bode, ako Bog dá in sreča junaška. Priporoči me, kakor najbolje znaš, gospodu opatu. Pozdravi srčno Vekoslavo, Tuno in Pauno, Pavico in teto in Tumpiča in Bělošiča in Rusaka Ma-

St. Žbena, knjižničar, Šilc, hišni gospodar, Josip Mavkoč, Lombardič, odborniki, C. Mubej, Ant. Dolinar, namestnika. Nadejati se je, da bode novi odbor našo čitalnico zopet povzdignil k starej slavi, in da se sploh začne v Trstu večje in bolj jedino socijalno in politično gibanje Slovanov.

Za volitve v mestni zbor se delajo priprave na vseh črtah. — Naš slavni magistrat je volilnike po svoje napravil, in vzel čez 1000 volilcem okoličanom volilno pravico, zaradi tega je mnogo reklamacij, pa ne zadosti, ker mnogi volilci so še strašno zanikerni, in se prav nič ne brigajo za svoje pravice. — Nada pa je, da se v okolici ne vrije noben tujec kot poslanec.

Iz Materije v Istri 3. febr. [Iv. dop.] Stopil sem slučajno en dan pretečenega tedna v tukajšnje pošto, ko se je ravno v moje nemalo začudenje voditeljstvu naše narodne šole odposlala — „Laibacher schulzeitung-a“. No — mislil sem si — daleč smo prišli, kuga kranjskega nemčurškega kruhoborstva je uže do nas prišla. — Pa glej! nij še preteklo deset minut, in uže se je moral ta famozni „šolski“ list po ravno tistih rokah vrniti z pomenljivim modro-rudeče podčrtanim slovenskim „nazaj“. Zdaj še-le sem spoznal, kaj da je. — Mameluškem „kran. lehrerverein-u“ je začel tedaj greben jako rasti, da se predrzne čez Istro svoje kremplje stegati s ponujanjem in usiljevanjem svojega „leibjournala“. Pa Bog je Babiloncem jezike zmešal, ko so hoteli stolp do neba sezidati, in naši slovenski ne kranjski učitelji jeli so kimovce „Simovca“ po rokah krcati, ko hočejo svojo blaženo renegatsko kulturo čez kranjske meje razširjati. Kolikor mi je do zdaj znano prijeli so tako brco pri nas in v Dolini. Ali so še pri drugih isterskih učiteljih potrkali, ne vem; to pa vem, da bi se jim mnogo bolje ne godilo.

Ako bi imeli ti „Simovci“ le nekoliko onega čuta, kojega mi ponos imenujemo, ako bi ne bili uže tako ostudno grdo navajeni petá lizati, svoje tilnike uklanjati, da nemškutarji et comp. po njih ceptajo in teptajo, tedaj bi je morala enaka izkustva — in s temi bi lahko več listov svoje kronike napolnili — izučiti, da se zunaj kranjskih mej nahajajo slovenski učitelji, ki za čast in denar nijso še prodali svojega prepričanja, kateri so zvesti svojemu narodu, ljubijo čez vse svoj materini jezik, učitelji, ki z jeznim zaničevanjem gledajo na svoje po blatu se plazee kranjske tovariše, za kojih delovanje imajo oni le porogljiv posmeh.

Res nikoli bi ne bili mislili, da je mogoče tujcem nekatere slovenske učitelje tako zlorabiti! Žalosten je ta prikazek, nova izkušnja za naš ubogi narod! — A mi Slovenci smo žilavo ljudstvo, stoletja robovanja nas nijso zatrla, tisočkrat menj nas ima tedaj strahšiti ta peščica šolmoštverskih simačev. Slovanom prihajajo boljši dnevi, Nemci so prekoračili vrhunec svoje slave. Doba, ki se zdaj začinja, bode doba Slovanov. Osoda narodov hoče takó, in te ne bodo ustavili mameluški „zweig-vereini“. Kdor ima oči in nij slep, kdor ima ušesa in nij gluh, ta naj se le nekoliko okolo sebe ozre, in prepričal se bode, da je temu tako. Mej Slovani začelo je nekaj vreti, in to vrenje jelo je tudi našim avstrijskim Nemcem — ne renegatom — imponirati. Časi se spreminjajo na boljše. In prav nič čudnega, temveč naravno in dosledno bode, da bodemo doživeli dan — in ta če Bog da ni baš tako

daleč — ko bode naš narod do tega prišel, za kar se uže leta in leta neumorno bori — do popolne narodne ravnopravnosti.

Takrat, dragi Slovenci, ubil se bode renegatu prvaku Dežmanu veliki zvonec, tedaj bode neka nevidna moč kar čez noč razdjala „kran. lehrerverein“ in vse njegove klasične „zweig-verein-e“, upepeljila bo „Laibacher schulzeitung-o“, iz kranjskih „lehrer“-jev vzkrsnili se bodo slov. učitelji in iz „Sime“ nastala bo zopet „Zima“.

Domače stvari.

— (Občni zbor trgovskega podpornega in penzijskega društva) bil je obiskan od 34 udov. Vodja društvu g. Dreo se je jako mogočno hvalil, koliko je društvo storilo, kar se podpor tiče, in to baje zdaj v devetih letih mnogo več, kar je on načelnik, nego pa je storilo prejšnje vodstvo. Pozabil pa je pomemčeni mož povedati, da so bili pred desetimi leti in prej boljši časi, in da nij bil vsak primoran toliko podpore iskati. Preslavljal je potem delovanje sedanjega odbora, in sicer jako malo skromno. Končno je izrekel sam sebi in odboru največjo zahvalo. Poročilo o društvenem premoženju o dohodkih in izdatkih je bilo brez ugovora odobreno. Društveno premoženje znaša koncem leta 1878, 37.182 gl. 60 kr. Lepa svota. Dovolilo se je odboru, da sme tudi prihodnja tri leta sprejemati ude za društvo in sicer na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, in v Istri. Pri volitvi za vodstvo, v katerem sta dozdej, akoravno je društvo v velikej večini udov slovensko, bila mej deveterimi udi, le dva narodnjaka gg. A. Jentl in A. Jeločnik, izbacnili so večinom navzočni nemškutarski udje g. Jeločnika, a namesto njega je bil voljen nemškutar F. Schantel. Zakaj se slovenski trgovci, kateri bi lahko večino imeli, vendar tako malo za to društvo brigajo? Vse se tujcem prepušča in potujčencem!

— (Gospod Winkler in goriški Slovenci.) Veseli nas, da se je o g. Winklerji in njegovem mameluštvu v državnem zboru tudi „Soča“ tako le oglasila v zadnjem uvodnem članku, kajti v prvej vrsti morajo g. Winklerju veljati sledeče besede, vsega uvaževanja vredne: „Pri prihodnjih volitvah za državni zbor bomo imeli priliko pokazati, ali smo v preteklih šestih letih kaj napredovali, kaj dozoreli za ono svobodo, po kateri se spenjamo. Goriški Slovenci smo žalibog v takem položaji — dasi nas je dve tretjini prebivalstva v deželi, — da skoro ne moremo imeti več nego ednega svojega zastopnika v državnem zboru. Če je še ta vladen kimovec, kateri brez ozira na druge zastopnike slovenskih in slovanskih pokrajin, hodi svoja pota, ali prav za prav pota, ki mu je načrtavajo ministerski migljaji — potem je obžalovati, da si smemo tudi le enega poslanca voliti. Le kadar bodo slovenski poslanci mej soboj složno in z vsemi drugimi slovanskimi poslanci vzajemno postopali — bode njihovo delovanje uspešno in pričakovati bomo smeli, da pride slovenski element v državi do prave veljave in do popolne enakopravnosti. Razcepljeni ostanemo vedno — podlaga tujčevi peti.“ Tako je prav! To naj si goriški Slovenci zapomnijo za prihodnje volitve.

— (Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) V seji 9. jan. se je imenoval Lav. Potočnik nadučiteljem v Šmartnem pri

Slov. gradu, Anton Brezovnik učiteljem v Vojniku, Fr. Šijanec učiteljem v št. Jakobu v Slov. goricah in J. Šerak podučiteljem v Vojniku. Tom. Kunštiču v št. Ilu se je dala starostna doklada.

— (Vabilo na komers,) katerega napravi dunajsko akademično društvo „Slovenija“ v spomin svojega desetletnega obstanka v sredo dne 12. febr. 1879 v dvorani Kriskhe (vornals Dreher), III., Ungargasse 52. Program: 1. Pozdrav, govori predsednik „Slovenije“ g. Ant. Lenarčič. 2. Hajdrih: Slava Slovincem, zbor. 3. Nedved: Slovenska dežela, zbor. 4. Slavnostni govor, govori g. M. Zavadla. 5. a) Hajdrih: Slabo sveča je brlela, četvero-spev; b) Mašek: Pri zibeli, četverospjev. 6. Tovažovsky: Svorni duch, zbor. 7. a) Hauser: Želje; b) Schubert: Podoknica, pesni za gosli s spremljevanjem glasovira, prednašata gg. A. Klein in Mašek. 8. Lisinski: Predivo je prela, osmospev. 9. Levstik: Ubežni kralj, deklamira g. Laharnar. 10. Hajdrih: Adrijansko morje, zbor. 11. a) Voss: La pluie des perles; b) Chopin: Polonaise, prednaša na glasoviru g. Mašek. 12. Blodek: Bratom, veliki zbor s četverospjevom. Pevovodja g. J. Jirik. Zabavni del. — Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Odbor.

— (Ljubljanski porotniki) so zadnji petek krivega izpoznali Matijo Mandla zaradi zločina požiganja; obsojen je bil na 10 let teške ječe.

— (Dobrodela loterija.) Vodstvo one velike dobrodelne loterije, katere dohodki so namenjeni ljubljanskej hiralnici in dekliške sirotišnici, je v stanu, denes uže kaj več naznaniti o napredku te loterije. Poleg dragocenih uže navedenih 2 dobitkov, ki ju je presvitli cesar daroval v vrednosti 400 gold., in 100 gold. za nakup srečk, in poleg dobitka v vrednosti 50 gold. od presvitle cesarice darovanega, je vodstvu došlo ali mu je zagotovljeno lepo število dobitkov, mej katerimi naj imenujemo najodličnejše, ki so: podoba sv. Vincenca v zlatem okviru, 200 gold. vredna, — mašni svilni plašč, vreden 150 gold., — velika fisharmonika, — zlata žepna ura, vredna 60 gold., in več družih zlatih in srebrnih lepotic, slik in družih lepih rečij za vsakdanjo rabo. Zanimalo bode deželnike izvedeti, da je mej dobitki tudi lep, dveleten junec švicarskega plemena, 150 gl. vreden, in krasna triletna kobila hrvatskega plemena, 200 gold. vredna. Dozdej vodstvu darovanih dobitkov vrednost znaša okoli 2000 gold. — Dobrotniki tudi pridno nakupujejo cele serije srečk, in jih je uže oddanih 400. Ker pa loterija v vsem skupaj ima 800 serij, vsaka serija s 125 srečkami pa mora dobiti en veliki in en manjši dobitok, zato je še 800 večjih in 2400 manjših dobitkov treba. Da jih vodstvo dobi, se obrača do dobitnikov s prisrčno prošnjo, naj mu jih darujejo. Imena njih bodo kmalu hvaležno razglašena. Druge dobitnike pa prosi, naj, kolikor morejo nakupijo srečk, da bode loterijni dohodek tako zdaten, da obe milodarni napravi, sirotišnica in hiralnica, se rešiti dolgog. — Končno dostavlja vodstvo še to, da na priporočilo takih ljudomilih osob, občin, fabrik in drugih zavodov, ki bodo dejansko podpirali to loterijo, se bode v sicer enakih razmerah vodstvo posebno oziralo, kadar bo za to šlo, kakega neozdravljivega bolnika ali kako ubogo siroto spraviti v hiralnico ali dekliško sirotišnico. — Naj bi tedaj ta ponov-

Ijeni poziv našel po deželi tisti odmev, ki ga zasluži revščina nezdravljenih bolnikov in zapuščenih sirot!

— (Iz Ljubljane) piše v staro „Presse“ od nedelje nek — ne moremo drugače reči — denuncijatovski **Iump** (mi temu nemškemu dopisniku to besedo v obraz ponovimo, če se nam ima pogum javiti) dopis, ki je flagranten dokaz špiceljstva, lažnjivosti in hudobije.

Kuga v Rusiji.

Denes so nekako slabše vesti. Iz Peterburga se javlja: Dne 8. februarja se poroča iz Astrahana, da v Vetljanki in okolici nij nobenega bolnega, ali v Nikolajevskem, 600 vrst od Astrahana, je en dvomljiv slučaj prigodil se, in v Silistresu, kakor tudi znotraj kvarantenske črte je bilo nekoliko (koliko?) kužnih slučajev, ki so se s smrtjo končali. Guverner je tja odpotoval. Mraza je 9 stopinj.

Telegram od prejšnjega dneva poroča, da ruski zdravniki na mestu pridno desinficirajo, vse sumljive obleke požigajo, posebna pokopališča napravljajo, po vaseh zdravila in desinfekcijske pomočke delé.

Tržno poročilo.

V tem letošnjem prvem poročilu moramo pred vsem omeniti, da se stanje naše trgovine nij prav čisto nič izpremenilo, in da je vse tako, kakor smo zadnjič pravili. — Mogoče je pač, da nam kuga še nekoliko oslabša promet in kupčijo, kajti naš lep Lazaret, ki nij uže dolgo imel nobenega posla, odprl se je vsem tistim ladijam, ki dohajajo iz Levanta. Nadejati pa se je, da ta namera ne bode dolgo trpela. Kar se tiče kupčije, nij zdaj prav nobenega prometa z notranjimi deželami, ker vsi notranji trgovci založili so se zaradi povišanja carine v decembru z raznim blagom za par in več mesecev; naša kupčija omejena je na Dalmacijo in Istro, pa v nove avstrijske dežele. — Na spomlad obeča biti prav dosti posla v te dežele, zaradi česar smemo mi Tržčanje zadovoljni biti z okupacijo Bosne in Hercegovine. Sicer pa tudi to upanje ne zadostuje, ker zaupanje, ta steber trgovine, še zmirom peša.

Primerno se nam dozdeva, da predočimo vašim čitateljem pri tej priliki nekatere stavke ali članke nove colne tarife. Evo jih:

Blago za vsakih 100 Kc.	Zdaj v zlatu		Poprej v srebru	
	gl.	kr.	gl.	kr.
Arniki	2	—	1	—
Fige	6	—	5	—
Kava	24	—	16	—
Limoni	8	—	4	40
Loj	—	—	—	—
Mandlji in datlji	15	—	10	—
Makaroni in drugi močnati izdelki	6	—	—	—
Metlje	1	—	—	51
Nageljnovi cvečiči	40	—	31	50
Olje oljkino	4	—	3	—
Olje kotonovo in laneno	1	50	1	50
Opaša	6	—	5	—
Poper	24	—	16	—
Piment	24	—	16	—
Pomeranče	8	—	4	40
Petrolij	3	—	1	50
Rožiči	2	—	1	60
Riž	2	—	—	50
Rum	24	—	18	—
Rozine	6	—	5	—
Ribe polenovke (stock-fisch)	4	—	1	50
Sladka skorja	40	—	31	50
Špeh	8	—	3	—
Sardele	4	—	3	—
Tolsča ali mast	8	—	5	26
Žito, žveplo	—	—	—	—

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

NB. Ažijo na zlato je postavno do preklica 17%, in to za slučaj, ko bi kdo hotel plačati v srebru.

O raznem blagu poročamo pak sledeče: Kava. — Vse baže v dobrem mnenju z nagibom k povišanju. — Kava Rio od 75 do 100 gold., Bahia od 80 do 85 gold., Santos od 90 do 105 gold., St. Domingo od 90 do 110 gold., Java od 105 do 110 gold., Malabar nat. od 100 do 110 gold., Ceylon nat. od 95 do 110 gold., Ceylon plant. od 132 do 156 gold., Perl 160 gold., Moka od 128 do 132 gold.

Sladka skorja od 65 do 70 gold., nageljnovi cvečiči od 200 do 210 gold., poper Singapore od 44½ do 45 gold., piment angleški od 68 do 70 gold.

Olje. — Ker so bile cene tega blaga jako nizke, so se našli mnogi kupci, vsled česar so cene poskočile v zadnjem času za 5 do 6%, pa so še zmirom primerno nizke. — Jedilno olje od 44 do 48 gold., namizno olje od 52 do 60 gold., bombažovo olje od 38 do 42 gold., laneno olje 40 gold., terpentinsko olje 90 gold.

Riž — prav po nizkih cenah, da skoro nižje ne morejo postati. — Italijanski riž od 19 do 23 gold., Raugovu od 16 do 17 gold.

Mast in špeh. — Na Angleškem so cene tega blaga v zadnjem času zopet poskočile za 2 do 3%, in se drže še zmirom prav trdno z nagibom k porastanju. — To vpliva tudi nekoliko na naš trg, vendar pa se tukaj primerno še prav dobro kupi. — Špeh v zabojih 12 do 14 komadov od 44 do 45 gold., 17 do 19 komadov od 42 do 43 gold., mast Bancroft prve vrste 47 gold., loj dalmatinski 45 gold., domači 46 gold.

Petrolij — jako po ceni, pa pri vsem tem dohaja malo naročeb na to blago; denes veija oi 12 do 12½ gold.

Domači pridelki — skoro vsak dan ceneji, ker nij kupcev in ker je na inostranskem naš domači fižol izpodrinilo blago iz Rusije in drugih črnomorskih luk. — Suhe slive, posebno one na nov način sušene, so še precej obratane. — Nov način sušenja priporočati je našim posestnikom, ker take slive, ki nemajo okusa po dimu, veljajo zmirom par goldinarjev več. Fižol rudeč 8½ gold., bel 9 gold., koks 9½ gold., bohinec 9½ gold., zelen 8½ gold., mešan od 7½ do 8 gold., maslo od 78 do 80 gold., konoplje 22 gold., proso 11 gold., slive navadno sušene od 7¾ do 8 gold., na nov način sušene od 11 do 11½ gold.

Josip Pipan & Comp.

Zahvala.

Štanjelska županija je napravila svojim junškim rezervistom sijajno veselico. Imel je čast sodelovati tržaški pevski zbor. Nalogo in dolžnosti izvršim s tem, da izročem v imenu tržaškega zbora slavnemu starištvu v Štanjelu, za sijajen sprejem, kakor uljudno odlkovanje Tržačanom najtoplejše zahvalo.

Vedno smo pripravljani sodelovati in pripomoči po svojih slabih močeh pri besedah in veselicah, in šteli si bomo v posebno čast, ako dojde zopet poziv na nas.

Trst 7. februarja 1879.

V imenu pevskega zbora

J. Dolinar.

Poslano.

Iz P . . . . . a. Anonimne liste pisati in jih tako stilizirati, da mora prejemnik nehote koga družega take nesramnosti sumnjati, je grd zavraten napad, kojega puštenjak in dobro vzgojen človek nikdar izvršil ne bode.

Vendar je v B . . . . . i ljudij, (kar je dokazati mogoče), koji mislijo, da se morejo rešiti preziranja samo sè sličnimi rokovnjaškimi čini; ljudij, kojih veselje je, nič slabega slutéce posameznike ali rodbine krivično k slabemu glasu dovesti.

Kogar se tiče, bode razumel. Gnjusno stvar prijel sem denes z glacé-rokovicami. Ako pa bi bile te vrstice brez vspeha, in bi se nesramnost — če tudi na drug način — nadaljevala, treba jih bode sleči, vzeti pasji bič v roko, ter brezobzirno udriti po — starih znancih.

S. — o.

Tujci.

10. februarja:

Evropa: Steinberger iz Ogerskega. — Schindler iz Beljaka.

Pri Slonu: Bartolo iz Trsta. — Petschacher iz Dunaja. — pl. Garzaroli iz Sežane. — Preuss iz Opave. — Polak iz Dunaja.

Pri Malici: Kohlmüller iz Trsta. — Čvič iz Gradca. — Elsinger iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Boneti, Crivato iz Buje.

Dunajska borza 10. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gl.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	63	"	10	"
Zlata renta	74	"	90	"
1860 drž. posojilo	114	"	75	"
Akcije narodne banke	790	"	—	"
Kreditne akcije	217	"	25	"
London	116	"	75	"
Srebro	100	"	—	"
Napol.	9	"	32	"
C. kr. cekini	5	"	55	"
Državne marks	57	"	60	"

Zahvala.

Za presrečno sočutje ob času bolezni, kakor tudi za obilno udeležbo pri spremljevanju k večnemu pokoju preljubljene soproge, oziroma matere,

Neže Salmič,

izrekava vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno pa slavnemu gospijskemu komiteju, kakor tudi č. pevcem in pevкам najiskrenejšo zahvalo.

V Postonji, dne 9. februarja 1879.

Anton Salmič, stari.
Anton Salmič, mladi.

(46)

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Br. 2392.

Vsled vložane prošnje od 6. novembra 1878 se založništvo in knjigarni **Karola Winiker-ja v Brnu** (Brünn) naznanja, da rabljenja v njeni založbi iziših pisank (brez ilustracij) v ljudskih šolah na Kranjskem nič ne ovira, in da se je to ob jednem c. kr. okrajnim šolskim svetovalstvom sporočilo.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1879.

C. kr. deželni predsednik:

Kallina l. r.

Podpisana knjigarna priobčuje navedeni odlok častitlim gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem s tem dostavkom, da svoje pisanke na zahtevanje vsikdar brezplačno in franko na ogled pošilja.

V Brnu meseca februarja 1879.

Z veleštovanjem

Karol Winiker-ja

založnica in prodajalnica knjig.

Urnega pisarja,

ki lepo in pravilno piše nemško in slovansko, išče (44—1) **notar Baš v Ljutomeru.**

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizkej ceni priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Marke	Wir empfehlen	geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel		
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(139—167)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.